

ECDL
Foundation

ECDL / ICDL Modul Základy práce s počítačom

Syllabus, verzia 1.0

ECDL / ICDL Module Computer Essentials

Syllabus Version 1.0

Syllabus Version 1.0

Účel

Tento dokument predstavuje detailný syllabus modulu ECDL / ICDL Computer Essentials. Syllabus deklaruje znalosti a zručnosti prostredníctvom výstupov zo vzdelávania, ktoré má mať uchádzač o test z modulu ECDL / ICDL Computer Essentials. Syllabus je zároveň základom pre test z teoretických a praktických zručností z tohto modulu.

Copyright © 2010 ECDL Foundation

Všetky práva sú vyhradené. Žiadnu časť publikácie nemožno reprodukovat' v žiadnej forme, ak nebolo vydané povolenie od ECDL Foundation. Žiadosti o povolenie na reprodukciu materiálu treba zaslať do ECDL Foundation.

PREHLÁSENIE (zrieknutie sa zodpovednosti)

Hoci príprave tejto publikácie bola v ECDL Foundation venovaná najvyššia pozornosť, ECDL Foundation nedáva ako vydavateľ žiadnu záruku na úplnosť informácií v tomto materiáli a ECDL Foundation nemá povinnosť ani zodpovednosť v spojení s akýmikoľvek chybami, omylmi, nepresnosťami, stratou alebo škodou, ktorá by kedykoľvek vznikla na základe informácií alebo inštrukcií obsiahnutých v tomto materiáli. ECDL Foundation si vyhradzuje právo vykonávať zmeny podľa vlastného uváženia a bez predchádzajúceho upozornenia.

ECDL / ICDL Modul Základy práce s počítačem

Tento modul vymedzuje základné pojmy a zručnosti z oblasti informačno komunikačných technológií (IKT), zamerané na používanie príslušných zariadení, na vytváranie a správu súborov, na problematiku sietí a na dátovú bezpečnosť.

Ciele modulu

Úspešný uchádzač bude schopný:

- rozumieť základným pojmom, ktoré sa týkajú IKT, počítačov, príslušných zariadení a softvéru,
- spustiť a ukončiť prácu s počítačom,
- efektívne pracovať s pracovnou plochou počítača, využívať ikony a okná,
- prispôbiť si základné nastavenia operačného systému a používať zabudované funkcie pomocníka,
- vytvoriť jednoduchý dokument a vytlačiť ho,
- orientovať sa v základných pojmach správy súborov, vedieť efektívne usporiadať súbory a priečinky,
- rozumieť základným pojmom uchovávania údajov, využívať softvér na kompresiu a extrakciu veľkých súborov,
- rozumieť pojmom z oblasti počítačových sietí a možnosti prepájania zariadení, dokázať sa pripojiť do siete,
- chápať dôležitosť ochrany údajov a zariadení pred škodlivým softvérom (malvérom), ako aj význam zálohovania údajov,
- chápať súvislosti medzi ochranou životného prostredia a IT (green IT) a problematiku ochrany zdravia pri využívaní informačných technológií.

KATEGÓRIA	OBLASŤ VEDOMOSTÍ	REF.	VYŽADOVANÁ ZNALOSŤ
1. Počítače a zariadenia	1.1 IKT	1.1.1	Vedieť vymedziť pojem informačné a komunikačné technológie (IKT).
		1.1.2	Rozlišovať rôzne druhy služieb / spôsobov využitia IKT ako sú: internetové služby, mobilné technológie, aplikácie na zvyšovanie produktivity kancelárskej práce.
	1.2 Hardvér	1.2.1	Dokázať vymedziť pojem hardvér, rozlišovať hlavné typy počítačov ako sú: stolové počítače, notebooky, tablety. Rozlišovať rôzne zariadenia ako sú smartfóny, prehrávače médií, digitálne fotoaparáty.
		1.2.2	Definovať pojem procesor, pamäť RAM, úložisko. Rozumieť ich vplyvu na výkonnosť počítača a príslušných zariadení.
		1.2.3	Rozlišovať hlavné typy zabudovaných a externých zariadení ako sú tlačiareň, obrazovka, skener, klávesnica, myš, dotykový ovládač (trackpad), webová kamera, reproduktor, mikrofón, dokovacie zariadenie.
		1.2.4	Rozlišovať najčastejšie vstupné / výstupné konektory (porty) ako sú USB, HDMI.
	1.3 Softvér a licencie	1.3.1	Dokázať vymedziť pojem softvér a rozlišovať medzi hlavnými druhmi softvéru ako napr. Operačný systém, aplikácie. Vedieť, že softvér môže byť nainštalovaný lokálne alebo prístupný online.
		1.3.2	Definovať pojem operačný systém a rozlišovať niektoré všeobecne známe operačné systémy počítačov a zariadení.
		1.3.3	Rozlišovať príklady bežných aplikácií, ktorými sú: aplikácie na zvyšovanie produktivity kancelárskych prác, aplikácie na komunikáciu, aplikácie sociálnych sietí, aplikácie pre mediálne využitie, pre vývoj softvéru, mobilné aplikácie.

KATEGÓRIA	OBLASŤ VEDOMOSTÍ	REF.	VYŽADOVANÁ ZNALOSŤ
		1.3.4	Rozumieť pojmu licenčná dohoda s koncovým používateľom (EULA – End User License Agreement). Chápať, že softvér možno používať, len ak je uzatvorená licenčná dohoda.
		1.3.5	Mať prehľad o rôznych typoch softvérových licencií, napr. Súkromná (vlastná), open source, skúšobná (trial version), shareware, freeware.
	1.4 Zapnutie / spustenie počítača, vypnutie	1.4.1	Zapnúť (spustiť) počítač, bezpečne sa prihlásiť s využitím používateľského mena a hesla.
		1.4.2	Odhlásiť sa, vypnúť, reštartovať počítač s využitím príslušných postupov.
2. Pracovná plocha, ikony, nastavenia	2.1 Pracovná plocha a ikony	2.1.1	Vedieť opísať účel pracovnej plochy počítača a panela úloh.
		2.1.2	Rozlišovať obvyklé ikony reprezentujúce napríklad súbory, priečinky, aplikácie, tlačiarne, pamäťové jednotky, odkazy (aliasy), kôš (bin/ wastebasket/ trash).
		2.1.3	Vyberať a premiestňovať ikony.
		2.1.4	Vytvoriť, premenovať, premiestniť, odstrániť odkaz (alias).
	2.2 Práca s oknami	2.2.1	Rozlišovať jednotlivé prvky (časti) okna –pás s nadpisom (title bar), panel alebo pás s ponukami (menu bar), panel alebo pás s nástrojmi (tool bar), pás s nástrojmi (ribbon), stavový riadok (status bar), posuvník (scroll bar).
		2.2.2	Otvoriť okno, zbaliť okno na lištu (collapse), rozbaľiť okno z lišty do pôvodného stavu (expand), zmenšiť okno z celej obrazovky na prednastavenú veľkosť (restore down), zväčšiť (okno) na celú obrazovku, zmeniť veľkosť okna, premiestniť okno, zatvoriť okno.
		2.2.3	Prepínať sa medzi otvorenými oknami.
	2.3 Nástroje a nastavenia	2.3.1	Používať dostupné funkcie pomocníka
		2.3.2	Zistiť základné informácie o počítači: vydanie (verzia) a typ operačného systému (32bitový resp 64bitový systém), veľkosť nainštalovanej pamäte RAM.
		2.3.3	Meniť nastavenia na pracovnej ploche: dátum a čas, nastavenia hlasitosti, pozadie pracovnej plochy, rozlíšenie.
		2.3.4	Meniť, pridávať a odstraňovať jazykové nastavenia klávesnice. Meniť predvolený jazyk.
		2.3.5	Ukončiť aplikáciu, ktorá neodpovedá.
		2.3.6	Nainštalovať, odinštalovať aplikáciu.
		2.3.7	Pripojiť k počítaču zariadenie (USB kľúč/ USB flash pamäť, digitálny fotoaparát, prehrávač médií). Odpojiť zariadenie s využitím zodpovedajúceho postupu.
		2.3.8	Zachytiť celú obrazovku, zachytiť aktívne okno.

KATEGÓRIA	OBLASŤ VEDOMOSTÍ	REF.	VYŽADOVANÁ ZNALOSŤ
3. Výstupy	3.1 Práca s textom	3.1.1	Otvoriť, zavrieť aplikáciu na spracovanie textu. Otvoriť a zavrieť súbory.
		3.1.2	Napísať/ vložiť text do dokumentu.
		3.1.3	Kopírovať, premiestniť text v rámci dokumentu, medzi otvorenými dokumentmi. Vložiť zachytenú obrazovku do dokumentu.
		3.1.4	Uložiť dokument, priradiť názov dokumentu pri uložení.
	3.2 Tlač	3.2.1	Nainštalovať, odinštalovať tlačiareň, vytlačiť testovaciu stranu.
		3.2.2	Nastaviť predvolenú tlačiareň zo zoznamu nainštalovaných tlačiarí.
		3.2.3	Vytlačiť dokument z aplikácie na spracovanie textu.
		3.2.4	Prezerať, pozastaviť, obnoviť, zrušiť tlačovú úlohu.
4. Správa súborov	4.1 Základy práce so súbormi a priečkami	4.1.1	Rozumieť, ako sú v operačnom systéme hierarchicky usporiadané pamäťové jednotky, priečinky a súbory. Vedieť sa pohybovať medzi pamäťovými jednotkami, priečkami, podpriečkami, súbormi.
		4.1.2	Zobraziť vlastnosti súborov a priečinkov ako :názov, veľkosť, umiestnenie.
		4.1.3	Meniť spôsob zobrazenia súborov a priečinkov na: dlaždice, ikony, zoznam, podrobnosti.
		4.1.4	Rozlišovať všeobecne známe typy súborov ako sú: textové súbory, výpočtovými tabuľkami, súbory s prezentáciami, prenositeľné súbory typu .pdf, obrazové súbory, zvukové súbory, video súbory, komprimované súbory, spustiteľné súbory.
		4.1.5	Otvoriť súbor, priečinok, pamäťovú jednotku.
		4.1.6	Poznať správne zásady pomenovania súborov a priečinkov ako: používať zmysluplné názvy súborov a priečinkov s cieľom uľahčiť ich vyhľadávanie a spôsob organizácie.
		4.1.7	Vytvoriť priečinok.
		4.1.8	Premenovať súbor, priečinok.
		4.1.9	Vyhľadávať súbory na základe ich vlastností: – podľa celého názvu súboru alebo časti názvu s využitím zástupných znakov (wildcards), podľa obsahu, podľa dátumu poslednej zmeny.
		4.1.10	Zobraziť zoznam naposledy použitých súborov.
	4.2 Usporiadanie súborov a priečinkov	4.2.1	Vybrať jednotlivé, susediace alebo nesusediace súbory a priečinky.

KATEGÓRIA	OBLASŤ VEDOMOSTÍ	REF.	VYŽADOVANÁ ZNALOSŤ
		4.2.2	Usporiadať súbory vo vzostupnom (stúpajúcom), zostupnom (klesajúcom) poradí podľa názvu, veľkosti, typu, dátumu poslednej zmeny.
		4.2.3	Kopírovať a premiestňovať súbory a podpriechinky medzi priechinkami a pamäťovými jednotkami.
		4.2.4	Odstraňovať súbory a priechinky do koša (bin/ wastebasket/ trash) a obnovovať ich z koša na pôvodné miesto.
		4.2.5	Vyprázdňovať kôš (bin/ wastebasket/ trash).
	4.3 Uchovávanie a kompresia údajov	4.3.1	Rozlišovať najdôležitejšie druhy pamäťových médií ako sú: interné a externé pevné disky, sieťové disky, CD, DVD, Blu-ray disky, USB kľúče (USB flash pamäte), pamäťové karty, online úložiská.
		4.3.2	Vedieť identifikovať veľkosť súboru, priechinka, rozlišovať merné jednotky pamätevej kapacity ako sú KB, MB, GB, TB.
		4.3.3	Vedieť stanoviť veľkosť dostupnej pamäte na pamäťovom zariadení.
		4.3.4	Chápať význam a cieľ kompresie súborov a priechinkov.
		4.3.5	Komprimovať súbory a priechinky.
		4.3.6	Extrahovať (rozbaľiť) komprimované súbory a priechinky na určené miesto na pamäťovom zariadení.
5. Siete	5.1 Základné pojmy počítačových sietí	5.1.1	Vymedziť pojem počítačová sieť. Opísať určenie počítačovej siete – zdieľanie údajov a zariadení a bezpečný prístup k nim.
		5.1.2	Vymedziť pojem Internet. Rozlišovať najdôležitejšie formy využívania Internetu ako sú: World Wide Web (www), VoIP, E-mail, okamžitá výmena správ (Instant Messaging, IM).
		5.1.3	Vymedziť pojmy intranet, virtuálna privátna sieť (VPN) a poznať najdôležitejšie možnosti ich využitia.
		5.1.4	Rozumieť pojmu prenosová rýchlosť a ako sa meria – bity za sekundu (bps) kilobity za sekundu (kbps), megabity za sekundu (Mbps), gigabity za sekundu (Gbps).
		5.1.5	Rozumieť pojmom sťahovanie zo siete (download) a ukladanie (nakladanie) na sieť (upload).
	5.2 Prístup do siete	5.2.1	Rozlišovať spôsoby pripojenia do Internetu ako sú telefónna linka, mobilný telefón, káblové pripojenie, WiFi, Wi-max, satelitné pripojenie.
		5.2.2	Rozumieť pojmu poskytovateľ internetových služieb (Internet Service Provider, ISP). Chápať najdôležitejšie prístupy pri rozhodovaní sa o spôsobe pripojenia, ako sú: rýchlosť ukladania na sieť (upload), rýchlosť sťahovania (download), obmedzenia rozsahu (kvóta), náklady.
		5.2.3	Rozlišovať stavy bezdrôtovej siete – zabezpečená, chránená heslom, nezabezpečená.

KATEGÓRIA	OBLASŤ VEDOMOSTÍ	REF.	VYŽADOVANÁ ZNALOSŤ
		5.2.4	Vedieť sa pripojiť k bezdrôtovej sieti.
6. Bezpečnosť a ochrana zdravia	6.1 Ochrana údajov a zariadení	6.1.1	Chápať zásady politiky výberu vhodných hesiel, akými sú: zodpovedajúca dĺžka hesla, striedanie rôznych znakov, neprezerádzanie hesla, pravidelná zmena hesla.
		6.1.2	Chápať pojem firewall a vedieť vymedziť jeho účel.
		6.1.3	Chápať účel pravidelného zálohovania údajov a ich uloženia vo vzdialenej lokalite.
		6.1.4	Chápať význam pravidelných aktualizácií rôznych druhov softvéru, akými sú: antivírusový softvér, aplikácie, operačný systém.
	6.2 Škodlivý softvér (malvér)	6.2.1	Rozumieť pojmu malvér. Rozlišovať rôzne druhy malvéru, akými sú: vírus, červ, trójsky kôň, špehovací softvér (spyware)
		6.2.2	Rozumieť, ako môže škodlivý softvér nakaziť počítač alebo zariadenie.
		6.2.3	Vedieť preveriť (skenovať) počítač s využitím antivírusového softvéru.
	6.3 Ochrana zdravia a životného prostredia pri IT	6.3.1	Chápať možnosti zlepšenia komfortu a pracovných podmienok pri práci s počítačom alebo zariadením, ako sú: pravidelné prestávky, zodpovedajúce osvetlenie, držanie tela.
		6.3.2	Rozumieť zásadám šetrenia energiou pri práci s počítačmi a zariadeniami ako sú: vypínanie, nastavenie automatického vypnutia, osvetlenie zozadu, nastavenie režimu spánku.
		6.3.3	Chápať potrebu recyklácie počítačov, zariadení, batérií, tonerov, papiera.
		6.3.4	Poznať niektoré možnosti zvýšenia dostupnosti práce s počítačom, ako sú: softvér na rozpoznávanie hlasu, softvér na čítanie obrazovky, obrazovková lupa (screen magnifier), klávesnica na obrazovke (on-screen keyboard), vyšší kontrast.